

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

SIRJA NUOLIOJA

Turvallisuussuunnitelma ja tapahtumaturvallisuus

RESTO2024-kilpailun joukkueohjelman
näkökulmasta

MATKAILUN TUTKINTO-OHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

Nuolioja, Sirja: Turvallisuussuunnitelma ja tapahtumaturvallisuus RESTO2024-kilpailun joukkueohjelman näkökulmasta
Opinnäytetyö, AMK
Tutkinto-ohjelma: Matkailun tutkinto-ohjelma
Huhtikuu 2024
Sivumäärä: 55

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön aiheena oli tuottaa turvallisuussuunnitelma vuoden 2024 RESTO-tietotaitokilpailun joukkueohjelmaan, joka järjestettiin Porissa 12.-14.3.2024. Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli toimia apuna kilpailutapahtuman järjestämisessä, jotta tapahtuma olisi mahdollisimman turvallinen kaikille osallistujille sekä järjestäjille. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Opinnäytetyössä hyödynnettiin kirjoittajan aiempaa tietoperustaa itse kilpailutapahtumasta. Toiminnallinen tuotos valmistui keräämällä tietoperustaa pelastusviranomaisten laatimista lähteistä sekä poimimalla tietoja myös kilpailutapahtumaan mukaan lähteneiden yhteistyökumppaneiden omista pelastus- ja turvallisuussuunnitelmista, joista koostettiin yhteinen turvallisuusasiakirja.

Työssä keskityttiin tapahtumaturvallisuuden pääpiirteisiin ja teoreettista viitekehystä käsiteltiin myös kilpailutapahtuman joukkueohjelman näkökulmasta. Tavoitteena opinnäytetyölle oli tuottaa niin kattava turvallisuussuunnitelma, että siitä voisi olla hyötyä tuleville RESTO-tietotaitokilpailua järjestäville tahoille, sillä työ on rajattu kyseisen kilpailutapahtuman ominaispiirteiden ympärille, kuitenkin huomioiden tapahtumaturvallisuuden kokonaiskuvan painoarvon.

Avainsanat: turvallisuussuunnitelma, tapahtumaturvallisuus, tapahtuma-ala, turvallisuus, kilpailut, tapahtumat

Abstract

Nuolioja, Sirja: Safety plan and event security from the perspective of the RESTO2024-competition team programme

Bachelor's thesis

Degree programme: Tourism programme

April 2024

Number of pages: 55

The topic of this practice-based thesis was to produce a safety plan for the team programme of the national RESTO competition of 2024, which was held in Pori on 12.-14.3.2024. The aim of the safety plan was to assist in organising the event in order to make the event as safe as possible for all participants and organisers. The thesis was commissioned by Satakunta University of Applied Sciences.

The thesis utilised the author's previous knowledge base about the RESTO competition. The operational output was completed by collecting a knowledge base from sources prepared by the rescue authorities and by extracting data from the rescue and safety plans of the sponsoring partners that were participating in the making of the competition, from which this safety plan was compiled.

The work focused on the main features of event security, and the theoretical framework was also discussed from the perspective of the team programme of the RESTO competition. The aim of the thesis was to produce such a comprehensive safety plan that it could be useful for future organisers of the RESTO competition, as the work is limited around the characteristics of the competition in question, while taking into account the importance of the overall picture of event security.

Keywords: safety plan, event safety, event industry, safety, competitions, events

ALKUSANAT

Kiitos RESTO2024-kilpailun projektipäällikölle, opiskelijakollegalleni sekä ystävälleni Roosa Honkalalle, joka on ollut suurena tukenani tässä opinnäytetyöprosessissa. Haluan kiittää myös koko RESTO2024-kilpailun projektitiimiä sekä Satakunnan ammattikorkeakoulua, että sain olla mukana toteuttamassa upeaa ja historiallista kilpailutapahtumaa. Haluan kiittää myös omaa opinnäytetyöohjaajaani Jere Kuusista, jonka ansiosta tämä opinnäytetyö näki päivänvalon.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA, TOTEUTUS JA TOIMEKSIANTAJA	7
2.1 Opinnäytetyön toteutus.....	7
2.2 Turvallisuussuunnitelma	8
2.3 Toimeksiantaja	9
3 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ JA SEN MENETELMÄT	10
4 RESTO-TIETOTAITOKILPAILU.....	11
4.1 RESTO-tietotaitokilpailun historia.....	11
4.2 RESTO-tietotaitokilpailu nyt.....	12
5 TAPAHTUMATURVALLISUUS.....	12
5.1 Tapahtuman määritelmä.....	13
5.2 Tapahtumaturvallisuuden määritelmä	13
5.3 Luvat ja lainsäädäntö.....	14
5.4 Riskit ja niiden hallinta	15
5.5 Turvallisuussuunnittelu	16
5.6 Pelastussuunnitelma	18
6 TAPAHTUMATURVALLISUUS RESTO2024-KILPAILUN JOUKKUEOHJELMAN NÄKÖKULMASTA.....	19
6.1 Perehdytys	20
6.2 Asiakaskokemus	20
6.3 Turvallisen tilan periaate.....	21
7 LUOTETTAVUUSTARKASTELU	22
8 YHTEENVETO.....	22
9 POHDINTA	23
10 TOIMEKSIANTAJAN PALAUTE	24
LÄHTEET.....	26
LIITE 1: TURVALLISUUSSUUNNITELMA.....	29

1 JOHDANTO

Turvallisuus voidaan käsittää eri tavoin. Yleisesti ottaen turvallisuudella tarkoitetaan vapautumista uhkista tai kyvystä puolustautua tai suojautua niitä vastaan. Turvallisuuden käsitteellä voidaan vastata kysymyksiin ketä tai mitä suojellaan, keneltä tai miltä suojellaan ja miten suojellaan. (Eskola, 2008.)

Ennakoinnilla on suuri merkitys turvallisuuden varmistamisessa. Kun vaarat ja niihin liittyvät riskit tunnistetaan, niihin voidaan varautua tai ne voidaan jopa poistaa. Riskien ja vaarojen arviointi sekä ennakointi vaikuttaa myös työn sujuvuuteen. (Työterveyslaitos, n.d.)

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö rakentuu kahdesta osasta, jotka koostuvat teoriaosuudesta ja toiminnallisesta tuotoksesta. Toiminnallisena tuotoksena tehtiin turvallisuussuunnitelma RESTO-tietotaitokilpailuun, joka järjestettiin Porissa maaliskuussa 2024. Kilpailun järjestäjänä toimi Satakunnan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyössä Porissa järjestettävästä RESTO-tietotaitokilpailusta puhutaan nimellä RESTO2024-kilpailu.

Opinnäytetyön teoreettisena viitekehyksenä toimii tapahtumaturvallisuus, jota käsitellään sekä yleisellä tasolla että RESTO2024-kilpailun joukkueohjelman näkökulmasta. Opinnäytetyössä perehdytään myös tarkemmin RESTO-tietotaitokilpailuun. Toimeksiantaja tälle opinnäytetyölle on Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Valtakunnallinen RESTO-tietotaitokilpailu on restonomiopiskelijoille suunnattu tietotaitoa testaava SM-kilpailu, joka järjestetään joka vuosi kiertävällä järjestelyvastuulla. RESTO-tietotaitokilpailuun osallistuvat joukkueet tulevat eri puolilta Suomea. Tähän kaksipäiväiseen tapahtumaan osallistuvat kilpailuun

ilmoittautuneet joukkueet, kollegat sekä kilpailun järjestävän ammattikorkeakoulun henkilökunta ja yhteistyökumppanit. (Resto, 2023.)

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA, TOTEUTUS JA TOIMEKSIANTAJA

Opinnäytetyön aihe sai alkunsa siitä, kun RESTO2024-kilpailun järjestäjätöihin haettiin vapaaehtoisia henkilöitä. Kilpailutapahtumaan mukaan lähteville opiskelijoille tarjottiin RESTO-tietotaitokilpailuun liittyviä opinnäytetyöaiheita, joten aiheeksi valikoitui toiminnallinen opinnäytetyö, jossa teoreettisena viitekehyksenä on tapahtumaturvallisuus kilpailujoukkueiden näkökulmasta.

Opinnäytetyön toiminnallisena osuutena oli tuottaa konkreettinen tuotos, joka on joukkueohjelman turvallisuussuunnitelma RESTO-tietotaitokilpailuun. Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli toimia RESTO2024-kilpailun järjestämisen tukena, jotta kilpailu olisi osallistujille mahdollisimman turvallinen läpi kilpailutapahtuman. Tavoitteena oli, että turvallisuussuunnitelma toimisi mallina mahdollisesti myös tulevina vuosina.

Tässä luvussa tutustutaan tarkemmin opinnäytetyön toteutukseen, turvallisuussuunnitelmaan ja sen määritelmään sekä toimeksiantajaan. Opinnäytetyön avulla saadaan käsitys siitä, millainen turvallisuussuunnitelma on, mitä se pitää sisällään ja miksi se on tärkeä tapahtumaa järjestäessä.

2.1 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään tapahtumaturvallisuutta eri näkökulmista, joita on pidetty tärkeinä turvallisuussuunnitelman laatimisessa. Teoriaosuudessa perehdytään tapahtumaturvallisuuden määritelmään, tutustutaan tapahtumaturvallisuuden lupiin ja lainsäädäntöön, paneudutaan riskien hallintaan sekä sukellaan syvemmin pelastussuunnitteluun ja

pelastussuunnitelman tarkoitukseen. Teoriaosuudessa paneudutaan myös tapahtumaturvallisuuteen RESTO2024-kilpailun joukkueohjelman näkökulmasta.

Liitteenä löytyvä turvallisuussuunnitelma (liite 1) on riisuttu versio alkuperäisestä tuotoksesta. Alkuperäinen asiakirja sisälsi henkilökohtaisia yhteystietoja ja salassa pidettäviä tietoja, jotka liittyivät muun muassa tapahtumapaikkojen tiloihin, joita ei julkisesti voida jakaa. Tuotoksessa käsitellään suunnitelman tarkoitusta, kilpailutapahtuman tarkempaa aikataulua, mahdollisten vaarojen ja riskien selvittelyä sekä arviointia, turvallisuusjärjestelyjä, kilpailutapahtuman järjestäjien perehdytystä sekä ohjeistusta ongelma- ja vaaratilanteisiin sekä myös turvallisen tilan periaatteita. Tuotos sisältää konkreettisia toimintaohjeita tulipalo- ja evakuointitilanteisiin, ensiapuun sekä käyttöohjeet defibrillaattoriin.

Opinnäytetyön tekemisessä hyödynnettiin monipuolisia lähteitä, kuten e-kirjoja, viranomaisten ja eri organisaatioiden verkkosivuja, lakipykälä, artikkeleita ja oppaita. Työssä on myös hyödynnetty aiempia opinnäytetöitä.

2.2 Turvallisuussuunnitelma

Turvallisuussuunnitelma määritelmänä on nimensä mukaisesti suunnitelma, jossa ilmenee omatoiminen varautuminen vaaratilanteisiin ja pelastustoimintaan. Suunnitelman tarkoitus on ehkäistä jokapäiväisten onnettomuus-, vaara- ja häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen syntymistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2001, s. 8.) Turvallisuussuunnitelmassa kuvataan tarkasti tapahtuman turvajärjestelyjen hoitaminen, tapahtuman keskeiset riskitekijät, niiden toteutumisen vaikutukset sekä toimenpiteet, joilla ne voidaan estää, poistaa tai pienentää (Wallo, Häyrinen & Pajala, 2022, luku 7.2).

Turvallisuussuunnitelma rakennettiin valmiiseen pelastussuunnitelmapohjaan (Pelastuslaitokset, 2020), jota muokattiin visuaalisemmaksi käyttämällä graafiseen suunnitteluun tarkoitettua verkkotyökalua Canvaa. Turvallisuussuunnitelmassa hyödynnettiin kilpailutapahtumaan mukaan lähteneiden

yhteistyökumppaneiden pelastussuunnitelmia, joista poimittiin tietoja muun muassa paloturvallisuuteen liittyen. Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli parantaa järjestäjätiimin tietoutta siitä, miten RESTO2024-kilpailutapahtuma järjestetään turvallisesti huomioiden mahdolliset vaarat ja riskit.

Myös järjestäjätiimissä työskentelemisen kautta saatua tietoperustaa käytettiin hyväksi opinnäytetyön laatimisessa. Työn ensimmäinen vaihe oli saada kerättyä kaikki oleellinen ja tarpeellinen tieto turvallisuussuunnitelmasta ja RESTO2024-kilpailun tapahtumapaikoista sekä aikataulusta. Turvallisuussuunnitelmaa oli helpompi lähteä rakentamaan, kun kilpailun ohjelma ja tapahtumapaikat olivat selvillä. Tästä syystä järjestäjätiimin tietoperustaa käytettiin hyödyksi.

Turvallisuussuunnitelmaa koostettiin samaan aikaan, kun RESTO2024-kilpailun ohjelmia alettiin suunnittelemaan. RESTO-tietotaitokilpailun tietoperustaa etsittiin aiemmin tehdyistä opinnäytetöistä.

2.3 Toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Satakunnan ammattikorkeakoulu, josta käytetään lyhennettä SAMK. Teollisuuskorkeakouluksi profiloitunut Satakunnan ammattikorkeakoulu sijaitsee Satakunnassa ja sillä on neljä eri toimipistettä, jotka sijaitsevat Porissa, Raumalla, Huittisissa sekä Kankaanpäässä. SAMK:ssa on yhteensä 40 eri koulutusta, joista 29 on suomenkielisiä ja 11 englanninkielisiä. (Satakunnan ammattikorkeakoulu, n.d.-a.)

Tutkinto-opiskelijoita on yli 6700, joista 250 on kansainvälisiä. Henkilökuntaan kuuluu yli 500 henkilöä. Satakunnan ammattikorkeakoulun Porin kampus toimii myös tapahtumapaikkana, sillä siellä järjestetään vuosittain erilaisia tapahtumia. (Satakunnan ammattikorkeakoulu, n.d.-a.)

3 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ JA SEN MENETELMÄT

Toiminnallinen opinnäytetyö on työelämälähtöinen, jossa tavoitellaan käytännön toiminnan kehittämistä, ohjeistamista, järjestämistä tai tehostamista. Toiminnallisessa opinnäytetyössä syntyy jokin tuotos esimerkiksi konkreettinen tuote, opas, suunnitelma, konsepti tai mallinnus ja tästä syystä sillä on yleensä myös toimeksiantaja. (Satakunnan ammattikorkeakoulu, n.d.-b.) Toiminnallisessa opinnäytetyössä kirjoittaja osoittaa ammatillisen asiantuntijuutensa kehittävällä ja tutkimuksellisella otteella tehdyllä tuotoksella ja raportilla, jossa on perustellusti kuvattu tuotokseen liittyviä lähtökohtia, valintoja ja ratkaisuja (Kostamo, Airaksinen & Vilkka, 2022, luku 1.1).

Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen on kehittämistyötä, jonka kehittämisprosessi rakentuu eri vaiheista, jotka ovat suunnitteluvaihe, tutkiva ja kehittävä toiminta, vertaisarviointi ja ulkoinen arviointi, reflektointi, viimeistely ja tuloksista tiedottaminen (Kostamo, Airaksinen & Vilkka, 2022, luku 1.2). Siinä käytetään monenlaisia kehittämistyön menetelmiä ja aineistoja. Aineistoiksi voidaan laskea asianosaisten toimintaympäristössä tuotetut aineistot (esimerkiksi asiakirjat ja dokumentit), toimintaa säätelevät ja ohjaavat aineistot (esimerkiksi lait, asetukset ja muut säädökset) tai aineistot, jotka liittyvät toimintaympäristössä toimivien henkilöiden kokemuksiin tai käsityksiin (esimerkiksi kokoukset ja haastattelut). (Kostamo, Airaksinen & Vilkka, 2022, luku 2.2.)

Kehittämistyön menetelminä voidaan käyttää kehittämismenetelmiä ja tiedonhankintamenetelmiä. Esimerkkejä kehittämismenetelmistä ovat SWOT-analyysi, benchmarking, työpajat isommille tai pienemmille ryhmille sekä kirjalliset tai kertomukselliset menetelmät. Esimerkkejä tiedonhankintamenetelmistä ovat kyselyt, haastattelut, havainnointi tai henkilökohtainen kehittämispäiväkirjan kirjoittaminen. (Salonen, 2013, s. 21–23.)

4 RESTO-TIETOTAITOKILPAILU

Tapah- tuma kokonaisuudessaan toteutetaan yhden tahon toimesta. (Wirén, Wester- holm & Liikamaa, 2020.) RESTO2024-kilpailu toteutettiin yhteistyössä RESTO2024-projektitiimin, SAMK:n henkilökunnan ja oppilaiden, yhteistyö- kumppaneiden sekä sponsoreiden kanssa. Oppilaat toimivat henkilökohtaisina oppaina kilpailujoukkueille sekä tapahtuman juontajina. Projektitiimi koostui projektipäälliköstä, apulaisprojektipäälliköstä, asiakaskokemusvastaavasta, markkinointi- ja viestintävastaavasta sekä kumppanuus- ja budjetoitivastaa- vasta. Vuoden 2024 RESTO-tietotaitokilpailun teema oli teollisuusmatkailu ja teollinen kulttuuriperintö, sillä SAMK profiloituu teollisuuskorkeakouluksi ja Sa- takunta teollisuusmaakunnaksi.

Tässä luvussa perehdytään tarkemmin RESTO-tietotaitokilpailun historiaan sekä nykyaikaan. Luvun tarkoitus on antaa käsitystä siitä, mikä RESTO-tieto- taitokilpailu on ja mistä se on saanut alkunsa.

4.1 RESTO-tietotaitokilpailun historia

RESTO-tietotaitokilpailun idea syntyi 2001 Turun ammattikorkeakoulun opet- tajiin kehittämispäivillä, jossa opettaja Aki Wahlman, joka on myös julki- suudesta tunnettu kokki, ehdotti restonomiopiskelijoiden välistä valtakunnal- lista kilpailua. Vuonna 2002 keväällä Turun ammattikorkeakoulussa järjestet- tiin ensimmäinen korkeakoulujen välinen RESTO-tietotaitokilpailu. Kilpailuun osallistuivat nelihenkiset joukkueet sekä heidän opettajansa, joita kutsutaan nimellä kollega. Kollegoita ovat joukkueen mukana kilpailupaikalle tulevia opettajia, joiden tehtävänä on kannustaa ja tukea omaa joukkuetta. Turun am- mattikorkeakoulu on ollut järjestämisvastuussa kilpailusta vuoteen 2004 asti, jonka jälkeen siirrettiin järjestäjävastuu joka vuosi eri taholle. (Partanen, 2017, s. 7.)

Kilpailun tarkoituksena oli mitata joukkueiden tietoa ja taitoa matkailu-, ravitsemis- ja talousalan osaamisaluetta. Kilpailun tehtävät olivat suunniteltu kovatasoisille kilpailujoukkueille, joten tapahtuma oli suunniteltu suunnattavaksi kolmannen vuoden restonomiopiskelijoille. (Partanen, 2017, s. 8.)

4.2 RESTO-tietotaitokilpailu nyt

RESTO-tietotaitokilpailu on järjestetty joka vuosi vuodesta 2002 lähtien, pois sulkien vuosi 2021, jolloin kilpailua ei järjestetty koko maailmaa vallanneen koronavirus-pandemian vuoksi. Kilpailu järjestetään kiertävällä järjestelyvastuulla. Keväällä 2024 kilpailun järjesti Satakunnan ammattikorkeakoulu. Kilpailun tavoitteena on nostaa restonomikoulutuksen merkitystä, tuoda esiin restonomiopiskelijoiden osaamista, luoda uusia mahdollisuuksia laajentaa verkostoja sekä tukea työelämäyhteistyötä. (Resto, 2023.)

Kilpailu on kaksipäiväinen ja sen tehtävät liittyvät matkailu-, majoitus-, ravitsemis-, ohjelma-, tai tapahtuma-alaan. Kilpailu sisältää kaksi eri ohjelmaa, joista toinen on kilpaileville joukkueille ja toinen on kollegoille. (Resto, 2023.)

5 TAPAHTUMATURVALLISUUS

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön teoreettista viitekehystä, jonka tavoitteena on selvittää, mitä tapahtumaturvallisuus on ja mitä pitää ottaa turvallisuudessa huomioon, kun tapahtumia järjestetään. Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskitytään selvittämään tapahtumaturvallisuutta yleisellä tasolla eri näkökulmia huomioiden.

Keskeisintä tapahtumassa on se, että osallistujat voivat tuntea itsensä turvaliseksi. Turvallisuuskysymykset tulisivat olla mietittynä etukäteen tapahtuma-kohtaisesti varautuen mahdollisiin turvallisuusriskeihin. Tapahtumassa

työskentelevien henkilöiden tulisi tietää, missä sijaitsevat varapoistumistiet sekä kokoontumispaikka. (Wallo, Häyrynen & Pajala, 2022, luku 7.2.)

5.1 Tapahtuman määritelmä

Tapahtumateollisuus ry (2024) ja Tytti Huhtaniska (2019) kuvailevat tapahtumaa kertaluonteiseksi tai toistuvaksi, suunnitelluksi ja tavoitteelliseksi tilaisuudeksi, joka on tiettyyn aikaan ja tilaan sidottu. Tapahtumaksi lasketaan organisaatioiden sisäiset ja ulkoiset tapahtumat ja järjestäjinä voivat olla yksityiset henkilöt, yritykset tai yhdistykset. Tapahtumiksi voidaan laskea messut, markkinat, kilpailut, konsertit ja muut yleisötilaisuudet. (Korhonen, Korkalainen ym., 2015, s. 7.)

Tapahtumat ovat aina tilapäisiä sosiaalisia tilanteita, joihin aina liittyy taloudellisia tai maineeseen ja turvallisuuteen liittyviä riskejä. Tapahtuman järjestäjällä on suuri vastuu, jotta vältetään onnettomuudet ja tapahtuma saadaan onnistuneesti järjestettyä. Kun tapahtuma on suunniteltu hyvin, riskien mahdollisuus pienenee. (Korhonen, Korkalainen ym., 2015, s. 7.)

5.2 Tapahtumaturvallisuuden määritelmä

RESTO2024-kilpailussa, kuten muissakin järjestettävissä tapahtumissa tulee ottaa huomioon tapahtumaturvallisuus sekä noudattaa kuluttajaturvallisuuslain yleisiä vaatimuksia. Tapahtuman turvallisuudesta vastaa aina tapahtuman järjestäjä. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, n.d.)

Tapahtumaturvallisuus koostuu eri osista, kuten yleisöturvallisuudesta, paloturvallisuudesta, ensiavusta, järjestyksenpidosta, rikosturvallisuudesta sekä elintarviketurvallisuudesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, lyhennettynä Tukes valvoo, että tapahtumissa noudatetaan kuluttajaturvallisuuslakia sekä tapahtumien yleisöturvallisuutta ja oheispalveluiden turvallisuutta. Tukesin lisäksi tapahtumia valvovat myös poliisi, pelastuslaitokset, kuntien

ympäristöterveys- ja ympäristönsuojeluviranomaiset, sairaanhoitopiirit sekä aluehallintovirastot. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, n.d.)

5.3 Luvat ja lainsäädäntö

Tapahtumia järjestäessä pitää ottaa huomion eri lait ja säädökset. Näitä ovat pelastuslaki, kokoontumislaki, terveydensuojelulaki sekä kuluttajaturvallisuuslaki. Niiden tarkoituksena on turvata tapahtuman kävijät ja järjestäjät. (Tampereen kaupunki, 2023.)

Pelastuslain (379/2011 1 luku 1 §) tarkoitus on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Onnettomuuden uhatessa tai tapahtuessa tavoitteena on, että ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seuraukset rajoitetaan tehokkaasti niin, että muille ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvat haitat jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Suuriin yleisötapahtumiin ja -tilaisuuksiin on järjestäjän laadittava pelastussuunnitelma, jossa tulee selvittää ja arvioida tilaisuuden vaarat ja riskit (379/2011 3 luku 16 §).

Kokoontumislain (530/1999 1 luku 1 §) tarkoituksena on turvata perustuslain säädetyin kokoontumisvapauden käyttämistä ja ohjata niin yleisten kokousten kuin yleisötilaisuuksien järjestämistä tarpeellisilla järjestysluonteisilla säännöksillä. Yleisenä periaatteena on, että tilaisuus järjestetään rauhanomaisesti kenenkään turvallisuutta vaarantamatta tai heidän oikeuksiaan loukkaamatta sekä on huolehdittava siitä, ettei tilaisuus aiheuta huomattavaa haittaa ympäristölle (530/1999 1 luku 3 §).

Terveydensuojelulain (763/1994 1 luku 1 §) tarkoituksena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, joista voi aiheutua terveyshaittoja. Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011 1 luku 1 §) tarkoituksena on varmistaa, että kulutustavarat ja kuluttajapalvelut ovat turvallisia sekä ennaltaehkäistä niistä aiheutuvia terveys- ja omaisuusvaaroja, turvata korkealaatuinen

kuluttajaturvallisuusvalvonta ja parantaa toiminnanharjoittajien toimintaedellytyksiä. Suurien tapahtumien järjestäjiä vaaditaan tekemään turvallisuusasiakirja, johon on sisällytetty suunnitelma mahdollisten vaarojen ja riskien tunnistamiseen ja hallitsemiseen sekä niistä tiedottamiseen (920/2011 2 luku 7 §).

5.4 Riskit ja niiden hallinta

Riskienhallinta on tärkeä osa työturvallisuuden kehittämistä. Jotta työympäristö on kaikille turvallisempi, olisi syytä tehdä riskienarviointi, jolla selvitetään työhön liittyvät vaaratekijät, niiden vakavuus sekä todennäköisyys. Toimenpiteillä pyritään vähentämään vaarojen vakavuutta tai todennäköisyyttä. Jotta vaara- ja haittatekijät voidaan tunnistaa, niin apuna voi käyttää riskienarviointipohjaa, johon kirjataan vaaratekijöiden lisäksi myös seuraukset ja torjuntakeinot. Riskien luokittelu on hyvä keino mahdollisen vaaran tunnistamiseen, sillä aina kaikkia riskejä ei voida poistaa. Riskien luokittelu voidaan tehdä seurausten todennäköisyyden perusteella esimerkiksi käyttämällä riskien esiintymistodennäköisyysasteikkoa (taulukko 1). (Työturvallisuuspakki, n.d.)

ETTE – turvallisuuskoulutuksen opiskelijan kirjassa (2021) mainitaan riskien kolme osatekijää, jotka ovat vaarallinen tilanne tai teko, todennäköisyydet sekä seuraukset. Kirjan mukaan täydellistä turvallisuutta ei ole olemassa, mutta turvallisuudessa on kyse kuitenkin tasapainosta käytettävyyden ja hyväksyttävissä olevien riskien välillä.

Taulukko 1. Riskien todennäköisyystaulukko (Työturvallisuuspakki, n.d.)

Tapahtuman todennäköisyys	Seurausten vakavuus		
	1. Vähäiset	2. Haitalliset	3. Vakavat
1. Epätodennäköinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
2. Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
3. Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski

Tapahtuman todennäköisyydet ja seuraukset arvioidaan asteikolla 1-3, joka määrittää riskin vakavuuden asteikolla 1-5. Asteikkoja voi olla enemmänkin, mutta taulukossa 1 käytetään asteikkoja 1-3. Riskin suuruus muodostuu tapahtuman todennäköisyydestä ja seurauksen vakavuudesta. Seurausten vakavuudella tarkoitetaan terveys- ja turvallisuushaittojen vakavuutta, joita haitallinen tapahtuma voi ihmisille aiheuttaa. Tapahtuman todennäköisyyteen vaikuttavat tekijät voivat olla tapahtuman esiintymistiheys, kesto sekä mahdollisuudet ennakoita haitallisen tapahtuman esiintyminen tai ehkäistä se. Riskin suuruutta arvioidaan niin, että ensin määritellään tilanteen aiheuttamien seurausten vakavuus ja sen jälkeen arvioidaan aiheutuneiden haittojen todennäköisyys. Riskin suuruus voi olla pienimmillään merkityksetön ja suurimmillaan sietämätön. (Työturvallisuuskeskus, 2015.)

Sosiaali- ja terveysministeriön turvallisuusoppaan (2021, s 12-15) mukaan uhiin ja riskeihin varautumalla voidaan parantaa häiriöiden ja kriisien sietokykyä. Ehkäisemistä ja suojaamista edistetään valistuksella, neuvonnalla, rakenteellisilla toimilla, tarkastuksilla ja valvonnalla.

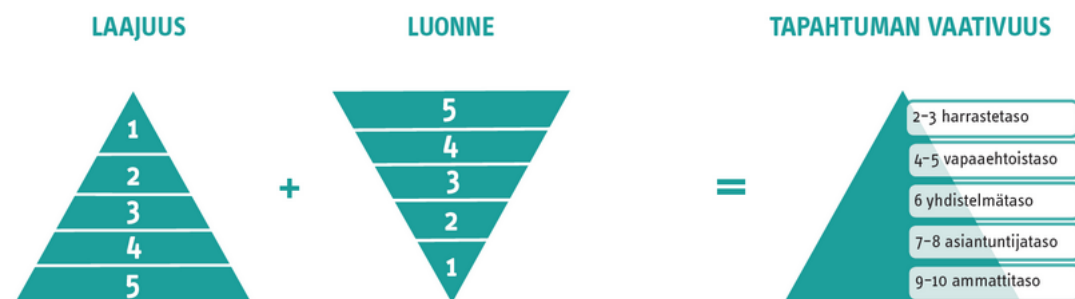
5.5 Turvallisuussuunnittelu

Termi ”turvallisuussuunnittelu” tarkoittaa yhteistä toiminnan suunnittelua sekä sen perusteella toteutettavaa toimintaa. Se on pitkäjänteistä, järjestelmällistä

ja se koordinoidaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ratkaistakseen paikallis- tai aluetason turvallisuuskysymykset. (TUOVI, n.d.) Turvallisuussuunnittelun pohjana tehdyt analyysit toimivat pohjana uhkien ja riskien varalle. Suunnittelussa, kehittämisessä sekä toiminnoissa käytettävä asianmukainen turvallisuustaso auttaa arvioimaan ja tunnistamaan riskit sekä uhat normaali- ja poikkeusoloissa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, s. 12, 2001.)

Tapahtumia suunniteltaessa tarvitaan pelastus- tai turvallisuussuunnitelma, jossa on tarkasti kuvattu tapahtuman turvajärjestelyt. Tämän lisäksi siinä tulisi olla kartoitettuna myös riskitekijät sekä niiden toteutumisen vaikutukset ja riskitekijät, joilla pyritään estää, poistaa tai pienentää riskien vaikutukset. (Wallo, Häyrinen & Pajala, 2022, luku 7.2.)

Tapahtumaturvallisuuden suunnittelu olisi hyvä aloittaa määrittämällä tapahtuman laajuus ja luonne. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (n.d.) laatimaa tapahtumaturvallisuuden osaamisvaatimusta (kuviot 1) voi käyttää apuna.

Kuvio 1. Tapahtumaturvallisuuden osaamisvaatimukset (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, n.d.)

Tapahtuman laajuus ja luonne luokitellaan asteikolla 1-5. Tapahtuman laajuuteen vaikuttavat yleisömäärät, tapahtuma-alueen koko, käytettävien tilojen tai rakennusten määrä, alueen pinta-ala, tapahtuman toistuvuus sekä kesto. Tapahtuman luonteeseen vaikuttavat tapahtuman ohjelman sisältö sekä siihen osallistuvat henkilöt. Tapahtuman luonne on korkeampi silloin, kun tapahtuman osallistujat osallistuvat itse tapahtuman aktiviteetteihin. Mikäli tapahtumassa anniskellaan alkoholia, niin tapahtuman riskitaso nousee. Tapahtuman

vaativuustason määrittää kolmioiden summa. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, n.d.)

Turvallisuussuunnitelmassa tulee olla vähintään seuraavat asiat, jotka ovat toimintaympäristön tietoperusteinen arvio alueen väestön turvallisuuden tilanteesta ja sen ennakoidusta kehityksestä, laaditut toimenpiteet ja tavoitteet arviossa tunnistettuihin turvallisuusongelmiin tai haasteisiin sekä käsittely, aikataulu ja seuranta (TUOVI, n.d.).

5.6 Pelastussuunnitelma

Monet tahot valvovat yleisötilaisuuden järjestämistä. Tapahtuman järjestäjän on tehtävä ilmoituksia ja haettava tarvittaessa erilaisia lupia eri viranomaisilta. Turvallisuudesta huolehtiminen on tärkeää ja siksi järjestäjän on pelastuslain mukaan laadittava kirjallinen pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman lisäksi järjestäjän tulee tehdä ilmoitus mahdollisesta tuliesityksestä tai pyrotekniikan käytöstä, jotka on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. (Pelastustoimi, 2023.)

Pelastussuunnitelma laaditaan, jos tapahtumassa arvioidaan olevan samanaikaisesti läsnä vähintään 200 henkilöä, tapahtumassa käytetään avotulta, ilotulitteita, erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja tai muita pyroteknisiä tuotteita, tapahtumapaikan poistumisjärjestelyissä on poikkeuksia tai jos tapahtuman luonteen pelätään aiheuttavan erityistä vaaraa ihmisille (Pelastustoimi, 2023).

Pelastussuunnitelmassa on tärkeää selvittää ja arvioida tilaisuuden mahdolliset vaarat ja riskit, joiden perusteella voidaan määrittää tarvittavat turvallisuusjärjestelyt tilaisuutta varten. Lisäksi suunnitelmassa annetaan ohjeet sekä tilaisuuden järjestäjille että yleisölle onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseksi ja toimimiseksi mahdollisissa onnettomuus- tai vaaratilanteissa. (Pelastustoimi, 2023.)

Pelastussuunnitelman sisältö tulee olla selkeä ja selkokielellä esitetty, jotta suunnitelman sisältö on helposti ymmärrettävissä. Minimivaatimus on, että pelastussuunnitelmassa on huomioitu pelastuslain omatoiminen varautuminen, tulipalojen ennaltaehkäisyn säännökset sekä tarkka kuvaus rakennuksen tai toiminnassa käytettävien tilojen turvallisesta käytöstä ja toiminnasta. Muita sisällytettäviä asioita ovat vaarojen ja riskien arviointi, ohjeet onnettomuus- ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ja tilanteissa toimimiseksi sekä muut omatoimiseen varautumiseen liittyvät toimenpiteet. (Pelastustoimi, 2023.)

6 TAPAHTUMATURVALLISUUS RESTO2024-KILPAILUN JOUKKUEOHJELMAN NÄKÖKULMASTA

Tässä kappaleessa tapahtumaturvallisuuteen pureudutaan joukkueohjelman näkökulmasta. RESTO2024-kilpailu oli tarkoin mietitty ja suunniteltu niin, että kilpailutapahtuma olisi mahdollisimman turvallinen huomioiden jokainen tapahtumapaikka ja ohjelmanumero. Joukkueohjelman turvallisuuteen oli keskiytetty perehdytyksen ja asiakaskokemuksen kautta. Joukkueiden henkilökohtaisten oppaiden perehdytysmateriaalina käytettiin opinnäytetyönä laadittua turvallisuussuunnitelmaa.

Tapahtumaan osallistuvat joukkueet tulivat eri puolelta Suomea, joten osa kilpailijoista olivat ensimmäistä kertaa Porissa. Vieraassa kaupungissa oleskelu on saattanut aiheuttaa osalla ihmisistä turvattomuuden tunnetta, joten tästä syystä perehdytyksen sisältö oli tarkoin mietitty. Pidemmällä tähtäimellä katsottuna toiveena oli, että jatkossa RESTO-tietotaitokilpailuja järjestettäessä kaikkien tapahtuma-avustajien perehdytykseen sisällytettäisiin myös turvallisuusasiat.

6.1 Perehdytys

Eklund (2018, s. 23) kirjoittaa, että perehdytys voidaan tulkita eri tavoin, mutta sen tarkoituksena on varmistaa, että työntekijä oppii työtehtävänsä ja sopeutuu työyhteisöön. Perehdyttämisessä oleellista uuden oppiminen sekä tiedon soveltaminen. Oikeaoppinen perehdytys edistää organisaation ja uuden työntekijän välisen vuorovaikutuksen kehittymistä tarjoten mahdollisuuden kysymysten esittämiselle ja niihin vastaamiselle.

Työsuojelulaki (222/2023 2 luku 8 §) velvoittaa työnantajan huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä. Työnantajan tulee antaa työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä sekä huolehtia riittävästä perehdytyksestä työhön, työolosuhteisiin, työmenetelmiin, käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön, turvallisiin työtapoihin liittyen. Poikkeus- ja häiriötilanteiden varalta työntekijän tulee saada riittävästi opetusta ja ohjausta. (222/2023 2 luku 14 §).

Kilpailujoukkueiden henkilökohtaisille oppaille järjestettiin kokonaisvaltainen perehdytys ennen kilpailutapahtumaa, jossa käytiin läpi kilpailutapahtuman ohjelma, paloturvallisuuteen liittyvät asiat, riskit ja vaarat, ensiapuohjeistukset sekä yleiseen turvallisuuteen liittyviä asioita. Jokaiselle oppaalle annettiin omat kirjalliset ohjeet, joista selviää yleiset hätäohjeet hätätapauksen sattuessa, poistumisreitit ja alkusammutuskaluston sijainnit sekä yhteyshenkilöiden yhteystiedot. Kirjalliset ohjeet olivat osa turvallisuussuunnitelmaa. Perehdytyksen tarkoituksena oli antaa laaja tietous oppaille RESTO2024-kilpailun kuluksi, jotta he osaisivat varautua mahdollisiin riskeihin ja vaaroihin ja opastaa tarvittaessa omia joukkueitaan.

6.2 Asiakaskokemus

Löytänä ja Korteso (2011, s. 7) kuvailevat asiakaskokemusta seuraavanlaisesti:

”Asiakaskokemus on niiden kohtaamisten, mielikuvien ja tunteiden summa, jonka asiakas yrityksen toiminnasta muodostaa.”

Asiakkaita tulee huomioida, jotta he voivat kokea olevansa merkityksellisiä. Reagoimalla ja huomioimalla asiakkaiden tilanteet sekä tarpeet päästään henkilökohtaiseen asiakassuhteeseen, jonka saavuttaminen vaatii paljon työtä sekä tarkasti mietittyjä prosesseja ja systemaattista tiedon- ja palautteenkeruuta. (Löytänä & Korteso, 2011, s. 36.) Hyvällä perehdytyksellä ja opastuksella saadaan onnistumisen kokemuksia, jotka vaikuttavat suoraan tyytyväisyyteen (Eklund, 2018, s. 33). Turvallisuus koettiin olevan kytköksissä asiakaskokemukseen. Hyvällä ja asianmukaisella perehdytyksellä luodaan osallistujille parempi asiakaskokemus.

Kilpailijoille lähetettiin kilpailutapahtuman jälkeen palautekysely, jossa oli kysymys turvallisuuteen liittyen. Palautteista ei löytynyt yhtään negatiivista palautetta kilpailutapahtuman turvallisuudesta.

6.3 Turvallisen tilan periaate

Osana joukkueohjelman turvallisuutta otettiin huomioon termi *turvallisen tilan periaate*. Turvallisen tilan periaatteella tarkoitetaan sitä, että osallistujien kesken olisi turvallinen ja hyvinvoiva ilmapiiri, jossa ei esiinny minkäänlaista häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua (Kautto, n.d.; Yhdenvertaisuus.fi, n.d.). Häirinnällä tarkoitetaan esimerkiksi henkistä tai fyysistä kiusaamista, uhkailua, epätasa-arvoisuutta, epäasiallista kohtelua, syrjimistä tai ahdistelua (Lut-yliopiston ylioppilaskunta, n.d.).

Kilpailutapahtuman ajaksi nimettiin kaksi häirintäyhdyshenkilöä, joiden tehtävänä oli toimia henkilönä, joiden puoleen kääntyä häirintätilanteissa. Häirintäyhdyshenkilöiden ei tarvitse olla viranomaisia, vaan he voivat olla keitä tahansa. Toimiakseen häirintäyhdyshenkilönä tulee heidän käydä erillinen koulutus. (Lut-yliopiston ylioppilaskunta, n.d.)

7 LUOTETTAVUUSTARKASTELU

Kun tarkastellaan luotettavuutta, on tärkeää katsoa työtä kokonaisuutena. Työssä esiteltävien asioiden tulisi olla yhteydessä toisiinsa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, s. 232.) Opinnäytetyön luotettavuuden arvioinnissa on tärkeää, että työskentely on järjestelmällistä ja johdonmukaista koko prosessin ajan. Arvioinnin aikana tarkastellaan valintojen johdonmukaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta suhteessa tutkimuskohteeseen ja tavoitteisiin, sekä sitä, miten valinnat perustellaan. Valitun aineiston ja lähteiden laatu vaikuttaa työn luotettavuuteen. (Vilka, 2021.)

Opinnäytetyötä tehdessä on pyritty keskittymään toimeksiantajan tarpeisiin. Opinnäytetyössä on käytetty tarkoin mietittyjä ja luotettavia lähteitä, joihin on viitattu SAMK Apa 7 ohjeen mukaisesti. Opinnäytetyössä on viitattu viranomaisten ja lainsäädännön aineistoihin, joita voidaan pitää luotettavina.

Opinnäytetyön toiminnallinen tuotos on sisältänyt luottamuksellisia tietoja, jotka on piilotettu julkisesta versiosta. Opinnäytetyötä tehdessä on huomioitu eettiset arvot ja periaatteet kunnioittaen salassapitovelvollisuutta sekä merkaamalla lähdeviittaukset oikeaoppisesti. Tulevaisuudessa tuotosta voidaan hyödyntää esimerkiksi käyttämällä apuna tulevien RESTO-tietotaitokilpailujen järjestämisessä.

8 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia turvallisuussuunnitelma vuoden 2024 RESTO-tietotaitokilpailun joukkueohjelmalle. Opinnäytetyön aihe tuli suoraan toimeksiantajalta, joka oli Satakunnan ammattikorkeakoulu. Työ aloitettiin keväällä alkuun tietoa turvallisuussuunnitelman sisällöstä. Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin jo syksyllä 2023, kun projektitiimi saatiin kasattua.

Työssä hyödynnettiin SAMK:n sekä muiden tapahtumaan lähteneiden yhteistyökumppaneiden omia turvallisuus- ja pelastussuunnitelmia, joista poimittiin tarvittavat tiedot RESTO2024-kilpailun turvallisuussuunnitelmaan. Turvallisuuksuunnitelmaan kerättiin tietoja muun muassa riskeistä ja niiden hallinnasta, pelastusohjeista, turvallisuusjärjestelyistä sekä toimintaohjeista ensiapu-, evakuointi- tai tulipalotilanteissa. Loput tiedot kerättiin eri verkkosivujen kautta ja tuotos koottiin yhtenäiseksi tiedostoksi graafisen suunnittelun verkotyökalu Canvan avulla.

Teoreettisen viitekehyksen aihe oli tapahtumaturvallisuus, jota käsiteltiin eri näkökulmista, joista yksi oli RESTO2024-kilpailun joukkueohjelman näkökulma. Teoriaa kerättiin käyttämällä monipuolisia lähteitä. Joukkueohjelman näkökulmaa oli helpompaa rakentaa, kun kirjoittaja oli ollut mukana projektitöissä. Joukkueohjelman näkökulmaa rakennettiin kilpailutapahtumassa esiin tulleiden aiheiden perusteella, jotka koettiin tärkeiksi. Nämä aiheet olivat perehdytys, asiakaskokemus sekä turvallisen tilan periaatteet.

9 POHDINTA

Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksen pohjana käytettiin valmista pohjaa, joka olisi palvellut paremmin laajempaa tapahtumaa. Pohjaa oli muokattu vastaamaan RESTO-tietotaitokilpailun tarpeita, joten siitä jäi puuttumaan muun muassa tapahtuma-alueen rakentamiseen liittyvä lainsäädäntö, valo- ja pyrotekniikka, massatapahtuman järjestyksenvalvonta sekä muita isoille – yli 200 henkilön tapahtumille tunnusomaisia piirteitä. RESTO2024-kilpailu oli luonteeltaan ja laajuudeltaan sellainen, että siinä ei tarvinnut ottaa huomioon edellä mainittuja asioita.

Opinnäytetyö koettiin tarpeelliseksi ja hyödylliseksi, sillä turvallisuussuunnitelmaa käytettiin oppaiden perehdytysmateriaalina. Teoriaosuus tuki hyvin toiminnallisen osuuden tekemistä, sillä asiat tuli käsiteltyä sekä käytännössä että

teoriassa. Opinnäytetyön tekemistä helpotti ja miellytti aiemmin saatu kokemus ja tietoperusta RESTO-tietotaitokilpailusta. Turvallisuussuunnitelman osalta kommentit toimeksiantajalta jäivät vähäisiksi, jotka vaikuttivat tuotoksen lopputulokseen. Kommunikointi toimeksiantajan kanssa olisi voinut olla siis aktiivisempaa. Projektitiimin sisällä tuotos oli saanut positiivista palautetta.

RESTO2024-kilpailu oli kokonaisuudessaan onnistunut eikä turvallisuudesta tai sen puutteesta tullut negatiivista palautetta. Toiveena on, että turvallisuussuunnitelmaa voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa, kun seuraavia RESTO-tietotaitokilpailuja järjestetään. Tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa samaan aikaan oli ollut tekeillä toinenkin samaan aiheeseen liittyvä opinnäytetyö, joka oli RESTO-tietotaitokilpailun kollegaohjelman näkökulmasta. Työn tekeminen oli miellyttävää, kun oli toinen opiskelija, jonka kanssa sai vaihtaa ajatuksia työn sisällöstä.

10 TOIMEKSIANTAJAN PALAUTE

Toimeksiantajan palautteesta vastasi Satakunnan ammattikorkeakoulun lehtori Heini Korvenkangas. Palaute annettiin sähköpostitse kirjallisena.

Opinnäytetyösi tarjoaa hyvän yleiskatsauksen Resto-tapahtuman turvallisuussuunnitelman tärkeistä näkökohdista. Turvallisuussuunnitelman pohjalta myös henkilö, joka tulee uutena projektiin mukaan, kuten joukkueen henkilökohtainen opas, saa kohtuullisen vähällä vaivalla riittävän ymmärryksen tapahtuman luonteesta ja kulusta. Samalla suunnitelma pohtii ja kertaa erilaisia riskejä, sekä varautumista niihin ja tarvittaessa toimenpiteitä.

Turvallisuussuunnitelma on hyvin kirjoitettu ja helposti ymmärrettävä. Käytetty kieli on selkeää ja ammattimaista, mikä yhdessä visuaalisuuden

kanssa tekee suunnitelmasta helposti lähestyttävän erityisesti henkilöille, jotka ylipäättään lukevat turvallisuussuunnitelmaa ensimmäistä kertaa.

Sinänsä SAMK ei edellytä erillistä turvallisuussuunnitelmaa yksittäisestä tapahtumasta, ja jokaisella tapahtumassa mukana olleella organisaatiolla on oma turvallisuussuunnitelmansa. Tarjoamalla aihetta opinnäytetyöksi varmistettiin kuitenkin se, että turvallisuuskulmakin tulee huomioitua asianmukaisella tavalla, ja joku ottaa sen vastuulleen. Erityistä lisäarvoa tapahtuman turvallisuudelle toi, ja opinnäytetyön ehdoton ansio onkin joukkueiden oppaille järjestetty perehdytystilaisuus, jossa hyödynnettiin turvallisuussuunnitelmaa. Opinnäytetyön kautta myös sidosryhmille, erityisesti SAMKin kiinteistö- ja turvallisuustiimin henkilökunnalle syntyi kattava kuva siitä, minkälainen tapahtuma itseasiassa on kyseessä.

Yhteenvedona toteankin, että hyvä suunnittelu myös turvallisuuden näkökulmasta mahdollisti osaltaan laadukkaan ja onnistuneen tapahtuman. Kiitos vielä kerran panoksestasi tähän tärkeään projektiin! (Korvenkangas, 2024.)

LÄHTEET

Eklund, A. (2018). Tervetuloa meille! Brik Impact Oy.

Eskola, S. (2008). Turvallisuus käsitteenä. Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos. Julkaisusarja 3. Strategian asiatietoa No 10. Viitattu 8.4.2024 osoitteesta https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/74107/StratL3_10.pdf

European Theater Technicians Education – ETTE – turvallisuuskoulutus. (2022). Opiskelijan kirja v 2.0. Deutsche Theatertechnische Gesellschaft.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). Tutki ja kirjoita. 15. painos. Tammi.

Huhtaniska, T. (2019). Fakta ja fiilistä tapahtumatuottajalle. Edita.

Kautto, T. (n.d.). Turvallisemman tilan periaatteet ja vihapuheesta vapaan keskustelun säännöt. Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry. Haettu 26.3.2024 osoitteesta <https://nuorisoala.fi/palvelut/yhdenvertaisuus/turvallisemman-tilan-periaatteet-ja-vihapuheesta-vapaan-keskustelun-saannot/>

Kokoontumislaki. 530/1999. Haettu 10.1.2024 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>

Korhonen, H., Korkalainen, K., Pienimäki, T. & Rintala, S. (2015). Tapahtumajärjestäjän opas. Theseus. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/105211/58.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Korvenkangas, H. (8.5.2024). Lehtori Heini Korvenkankaan sähköposti opinäytetyön tekijälle.

Kostamo, P., Airaksinen, T. & Vilkka, H. (2022). Kirjoita itsesi asiantuntijaksi: Opas toiminnalliseen opinäytetyöhön. Art House.

Kuluttajaturvallisuuslaki. 920/2011. Haettu 10.1.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110920#L1P1>

Lut-yliopiston ylioppilaskunta. (n.d.). Häirintäyhdyshenkilö. Haettu 26.3.2024 osoitteesta <https://ltk.y.fi/hairintayhdyshenkilo/>

Löytänä, J. & Korteso, K. (2011). Asiakaskokemus: Palvelubisneksestä kokemusbisnekseen. Talentum.

Partanen, M. (2017). Projektipäällikön käsikirja – RESTO-tietotaitokilpailu. [AMK-opinnäytetyö Kajaanin ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201705219207>

Pelastuslaitokset. (2020). Pelastussuunnitelmapohja. Haettu 26.3.2024 osoitteesta <https://pelastuslaitokset.fi/julkaisu/pelastussuunnitelmapohja>

Pelastuslaki. 379/2011. Haettu 10.1.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>

Pelastustoimi. (2023). Pelastussuunnitelma yleisötilaisuudet ja tapahtumat. Haettu 19.3.2024 osoitteesta <https://pelastustoimi.fi/lomakkeet-ja-ohjeet/pelastussuunnitelma-yleisotilaisuudet-ja-tapahtumat>

Resto. (2023). Resto-kisat. Haettu 24.10.2023 osoitteesta <https://resto.fi/resto-kisat/>

Salonen, K. (2013). Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön: Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulu.

Satakunnan ammattikorkeakoulu. (n.d.-a). Tietoa meistä. Haettu 24.10.2023 osoitteesta <https://www.samk.fi/tietoa-meista/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu. (n.d.-b). Opinnäytetyön ohjeet. Haettu 24.10.2023 osoitteesta <https://www.samk.fi/opinnaytetyon-ohjeet/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu. (2021). Brändikirja. Viitattu 24.10.2023 osoitteesta <https://brandikirja.samk.fi/>

Sosiaali- ja terveysministeriö. (2001). Turvallisuussuunnitteluopas sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikölle. Edita. Viitattu 25.10.2023 osoitteesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70071/turvallisuus-opas.pdf;jsessionid=DC69E9000472FC43E2F270F2AE93AB9E?sequence=1>

Tampereen kaupunki. (2023). Tapahtuman turvallisuus. Haettu 10.1.2024 osoitteesta <https://www.tampere.fi/tapahtumajarjestajille/tapahtumajarjestajan-opas/tapahtuman-turvallisuus>

Tapahtumateollisuus ry. (2024). Mitä on Tapahtumateollisuus? Haettu 19.3.2024 osoitteesta <https://www.tapahtumateollisuus.fi/mita-on-tapahtumateollisuus/>

Terveysturvallisuuslaki. 763/1994. Haettu 10.1.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940763#L7P28>

TUOVI – sisäisen turvallisuuden portaali. (n.d.). Turvallisuussuunnittelu. Haettu 6.5.2024 osoitteesta <https://sisainturvallisuus.fi/turvallisuussuunnittelu>

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. (n.d.). Tapahtumaturvallisuus. Haettu 24.10.2023 osoitteesta <https://tukes.fi/tapahtumaturvallisuus>

Työterveyslaitos. (n.d.). Ennakoi ja hallitse työn riskit. Haettu 8.4.2024 osoitteesta <https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/esittavan-taiteen-turva-ja-hyvinvointiraideri/ennakoi-ja-hallitse-tyon-riskit>

Työturvallisuuskeskus. (2015). Riskien arviointi työpaikalla -työkirja. Viitattu 19.3.2024 osoitteesta <https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/04/Riskien-arviointi-tyopaikalla-tyokirja.pdf>

Työturvallisuuslaki. 738/2002. Haettu 19.3.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

Työturvallisuuspakki. (n.d.). Riskienhallinta. Haettu 10.1.2024 osoitteesta <https://tyoturvallisuuspakki.fi/riskienhallinta/>

Vilka, H. (2021). Näin onnistut opinnäytetyössä: Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. PS-kustannus.

Wallo, H., Häyrinen, E. & Pajala, K. (2022.) Tapahtuma on tilaisuus: Tapahtuman suunnittelu ja toteutus. Tietosanoma.

Wirén, M., Westerholm, T. & Liikamaa, A. (2020). Tapahtumateollisuuden toimintatutkimus 2020 osa 1. Tapahtumateollisuus ry. Viitattu 8.11.2023 osoitteesta <https://www.tapahtumateollisuus.fi/wp-content/uploads/2020/07/Tapahtumateollisuuden-toimialaraportti-2020-osa-1.pdf>

Yhdenvertaisuus.fi. (n.d.). Turvallisemman tilan ohjeistus. Haettu 26.3.2024 osoitteesta <https://yhdenvertaisuus.fi/turvallisemman-tilan-ohjeistus>

LIITE 1: TURVALLISUUSUUNNITELMA

TURVALLISUUSUUNNITELMA

RESTO-tietotaitokilpailun 2024 joukkueohjelmaan

Sirja Nuolioja

Sisällysluettelo

01	Suunnitelman tarkoitus	3-7
02	Vaarojen ja riskien selvitys ja arviointi sekä turvallisuusjärjestelyt	8-12
03	Yksityiskohtaiset turvallisuusjärjestelyt	12-16
04	Perehdytys ja ohjeistus	17-25
05	Turvallisen tilan periaatteet	25-26

Lähteet

Liitteet

Suunnitelman tarkoitus

3

Tämän turvallisuussuunnitelman tarkoitus on ohjata tapahtuman toimeenpanoon osallistuvaa henkilökuntaa, tapahtuman osallistujia ja muita sidosryhmiä turvallisuusasioissa sekä selkeyttää turvallisuuden vastuita ja velvoitteita.

Tämän kilpailutapahtuman toimeenpanoon osallistuvat tahot sitoutuvat noudattamaan turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa sekä parantamaan sen avulla kaikkien yhteistä turvallisuutta.

Tapahtuman yleistiedot:

Tapahtuman nimi	RESTO-tietotaitokilpailu
Tapahtuman ajankohta	12.-14.3.2024
Tapahtumapaikka	<p>Original Sokos Hotel Vaakuna Pori Gallen-Kallelankatu 8, 28100 Pori</p> <p>Satakunnan ammattikorkeakoulu Satakunnankatu 23, 28101 Pori</p> <p>Rosenlew-museo Kuninkaanlahdenkatu 14, 28100 Pori</p> <p>Space Bowling & Billiards Pori Yrjönkatu 13, 28100 Pori</p> <p>Ahlströmin Ruukki Laviantie 14, 29600 Noormarkku</p> <p>Panimoravintola Beer Hunter's Antinkatu 11, 28100 Pori</p> <p>Porin Yliopistokeskus Pohjoisranta 11 A, 28100 Pori</p> <p>Ravintola Sofia Siltapuistokatu 2, 28100 Pori</p> <p>Mekanl by Hulkoo Konepajanranta 2 B, 28100 Pori</p>

<p>Tapahtuman järjestäjä ja tapahtuman järjestäjän yhteyshenkilö</p>	<p>Satakunnan ammattikorkeakoulu Porin kampus Satakunnankatu 23, 28101 Pori</p> <p>Yhteyshenkilö</p> <p>[REDACTED]</p>
<p>Tapahtuman turvallisuudesta vastaava ja turvallisuushenkilöstö</p>	<p>Joukkueohjelma</p> <p>[REDACTED]</p> <p>Kollegaohjelma</p> <p>[REDACTED]</p> <p>Satakunnan ammattikorkeakoulun turvallisuudesta vastaa kiinteistö- ja turvallisuuspäällikkö</p> <p>[REDACTED]</p> <p>sekä turvallisuusvastaava ja vahtimestari</p> <p>[REDACTED]</p>
<p>Kohderyhmä</p>	<p>Kohderyhmänä kilpailutapahtumassa ovat muiden ammattikorkeakoulujen opiskelijat ja heidän mukana tulevat opetushenkilökunnan edustajat eli kollegat.</p>

Henkilömäärä	<p>Kilpailutapahtuma on yksityinen ja suljettu tapahtuma, jossa osallistujia on yhteensä alle 100 henkilöä.</p> <p>Kilpailijat 31 henkilöä</p> <p>Kollegat 26 henkilöä</p> <p>Järjestäjätiimi 21 henkilöä</p> <p>Muut kutsuvieraat 15 henkilöä</p>
Tapahtuman erityispiirteet	<p>Kilpailutapahtuma sisältää ohjattuja aktiviteetteja yhteistyökumppaneiden tiloissa, joiden turvallisuusasiakirjoista on poimittu tarvittavia tietoja turvallisuussuunnitelmaan tässä kilpailutapahtumassa.</p>

<p>Tapahtuman kuvaus</p>	<p style="text-align: right;">6</p> <p>RESTO-tietotaitokilpailu on valtakunnallinen restonomitutkinto-ohjelmaa tarjoavien ammattikorkeakoulujen tietotaitokilpailu, jossa restonomiopiskelijat kilpailevat Suomen mestaruudesta. Kilpailutehtävät ovat suunniteltu yhdessä paikallisten yritysten kanssa. Kilpailun ohjelma on rakennettu yhteistyössä tapahtumaan mukaan lähteneiden kumppanien kanssa.</p> <p>Kilpailutapahtuma alkaa 12.3. klo 18:00 Original Sokos Hotel Vaakuna Porin Satakuntasalissa verkostoitumistilaisuudella. Kilpailutapahtuma avataan eri ohjelmanumeroiden kautta, kuten järjestäjätiimin ja hostien esittelyllä. Tilaisuudessa ruokaillaan ja verkostoidutaan osallistujien kesken.</p> <p>Ensimmäinen kilpailupäivä alkaa 13.3. klo 8:30 rekisteröitymisellä SAMK Porin kampus Atrium-aulassa. Samaan aikaan SAMK Porin kampuksen Agora-salissa tapahtumaan osallistuneiden yhteistyökumppaneiden esittelypisteet avataan kävijöille. Kilpailutehtävät työstetään SAMK Porin tiloissa ja klo 16 siirrytään Rosenlew-museoon, jossa joukkueet saavat omatoimisesti kierrellä. Klo 17 Porin Yliopistokeskuksella alkaa vapaaehtoinen opastus, jonka jälkeen klo 18 kilpailupäivä päättyy ravintola Sofiaan, jossa ruokaillaan illallinen. Illallisen jälkeen halukkaat voivat siirtyä Space Bowling & Billiardsin tiloihin.</p>
---------------------------------	---

	<p>7</p> <p>Toinen kilpailupäivä alkaa 14.3. klo 8:30 siirtymällä linja-autoilla Ahlströmin Ruukille Noormarkkuun, jossa työstetään ja esitetään kilpailutapahtuman viimeinen kilpailutehtävä sekä syödään lounas.</p> <p>Lounaan jälkeen siirrytään linja-autokuljetuksella takaisin Poriin ja klo 14 alkaa kilpailujoukkueille alkaa yllätysohjelma, joka sijoittuu panimoravintolaan Beer Hunter'siin. Klo 17:45 linja-autot kuljettavat osallistujat Mekaniin, jossa alkaa kilpailutapahtuman iltagaala, jossa kilpailun voittajat julistetaan. Kilpailutapahtuma loppuu klo 22, jonka jälkeen halukkaat voivat siirtyä juhlimaan Original Sokos Hotel Vaakunan kokoustilaan Kulttuurikulmaan.</p>
<p>Tapahtumapaikan erityispiirteet</p>	<p>Kilpailutapahtumassa tapahtumapaikkojen sijainnit muuttuvat ohjelman mukaisesti. Jokaiseen tapahtumapaikkaan liikutaan joko kävellen tai linja-autolla isoja liikenneväyliä pitkin.</p> <p>Esteettömyys Kaikki tapahtumapaikat ovat esteettömiä.</p> <p>Anniskelu Tapahtumapaikkoina toimii yritykset, joissa osassa on anniskeluoikeudet.</p>

Vaarojen ja riskien selvitys ja arviointi sekä turvallisuusjärjestelyt

Kilpailutapahtuman vaarat ja riskit on selvitetty ja arvioitu. Jokaisen tapahtumaa järjestävän henkilön on tiedostettava, mitä vaaroja ja riskejä tapahtumaan kohdistuu, mistä ne voivat aiheutua ja mitä seurauksia niillä voi olla.

Jokaista havaittua riskiä ja vaaraa varten on suunniteltu ennaltaehkäisevät järjestelyt, varautumisjärjestelyt sekä ohjeet toimintaan riskin toteutuessa. Jokaisen RESTO-tietotaitokilpailua järjestävän henkilön on omaksuttava nämä asiat. Kilpailutapahtuman henkilökunta ja järjestäjätiimi on myös koulutettu ennaltaehkäiseviin järjestelyihin, varautumisjärjestelyihin ja toimintaohjeisiin vaaran tai riskin toteutuessa. Vastuut on jaettu selkeästi kunkin riskin osalta.

Vaaran tai riskin toteutuessa seurauksia voivat olla esimerkiksi tapahtuman keskeyttäminen tai hetkellinen keskeyttäminen tai henkilövahingot.

Vaara/riski	Sääolosuhteet
Syyt	<ul style="list-style-type: none"> Poikkeuksellisen lämmin tai kylmä ilma Kova tuuli, myrsky, rankkasade, ukkonen, salamointi Tiekunto (liukkaus, kunto, hiekotus)
Ennaltaehkäisevät järjestelyt ja varautuminen	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan sääolosuhteita ja tietoja ennen kilpailutapahtumaa ja tapahtuman aikana. Reagoidaan tilanteisiin ennaltaehkäisevästi. Perutaan tai keskeytetään tapahtuma tarvittaessa. Ohjeistetaan yleisöä varautumaan sään mukaisesti. Varmistetaan, että henkilökunnalle ja osallistujille on tarjolla vettä. Jokaiselle osallistujalle on jaettu oma juomapullo, jota voi täyttää ohjeistetussa paikassa. Varmistetaan, aikataulutetaan ja suunnitellaan valmiiksi bussireitit yhdessä asianomaisten kanssa.
Vastuu	Kumpaankin kilpailutapahtumaohjelmaan on nimetty vastuuhenkilöt, jotka pitävät ohjelman sujuvuudesta ja turvallisuudesta huolta. Vastuuhenkilöt ilmoitetaan etukäteen.

Vaara/riski	Tapaturmat ja sairaskohtaukset
<p>Syyt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompastuminen, kaatuminen, liukastuminen tai putoaminen muun muassa tapahtuma-alueen lattian, maaston tai rakenteiden epätasaisuudesta johtuen • Esineen, lumen tai jään putoaminen • Tilapäisen rakenteen kaatuminen tai sortuminen • Viallinen sähkölaite tai -johto • Nestekaasu sekä muut vaaralliset kemikaalit • Liikenne • Kaasu/sähköliedet • Lämmin tai kylmä ilma • Häiriökäyttäytyminen, väentungos, ruokamyrkytys
<p>Ennaltaehkäisevät järjestelyt ja varautuminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yrittävillä huomioidaan ja puututaan lattian, maaston ja rakenteiden liukkauteen ja epätasaisuuteen heidän edustaman organisaation puolesta. • Suojataan kulkureiteillä olevat johdot asianmukaisesti SAMK Porin ohjeiden mukaan. • Ohjeistetaan yleisöä varautumaan sään mukaisesti. Varmistetaan, että henkilökunnalle ja asiakkaille on tarjolla vettä. • Tarkkaillaan osallistujien kuntoa ja puututaan ennaltaehkäisevästi. • Varataan tapahtuman kollega- ja joukkueohjelman mukaisesti ensiaputaitoista henkilöstöä. Kilpailutapahtuman aikana nimetyillä järjestäjätiimin jäsenillä on mukanaan riittävästi ensiapuvälineistöä koko tapahtuman ajan. • Järjestäjätiimin jäsenet perehdytetään turvallisuusohjeiden mukaisesti tapahtuman luonnetta ja laajuutta huomioiden.
<p>Vastuu</p>	<p>Kumpaankin kilpailutapahtumaohjelmaan on nimetty vastuuhenkilöt, jotka pitävät ohjelman sujuvuudesta ja turvallisuudesta huolta. Vastuuhenkilöt ilmoitetaan etukäteen. Vastuuhenkilöiden lisäksi jokaisella joukkueella on oma henkilökohtainen opas eli host. Host pitää huolen joukkueen turvallisuudesta kilpailutehtävien ajan. Jokainen host on perehdytetty SAMK Porin kampuksen turvallisuusohjeiden sekä muiden saatujen turvallisuusasiakirjojen mukaan sillä kilpailutapahtuman tapahtumapaikat muuttuvat ohjelman mukaan. Hätätapauksessa vastuuhenkilönä toimii kunkin kiinteistön oma turvallisuuspäällikkö.</p>

Vaara/riski	Tulipalo
<p>Syyt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viallinen sähkölaite tai -johto • Tupakointi • Ilkivalta • Nestekaasu tai muut vaaralliset kemikaalit • Kynttilöiden polttaminen • Keittolaitteet ja -välineet
<p>Ennaltaehkäisevät järjestelyt ja varautuminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sisätiloissa käytetään vain sisäkäyttöön tarkoitettuja sähköjohtoja. Sähkölaitteet suojataan asianmukaisesti. Vialliset sähkölaitteet tai -johdot poistetaan käytöstä. • Sallitaan tupakointi vain merkityillä alueilla. Varataan tupakointialueelle palamattomasta materiaalista valmistetut tuhkakupit ja niiden tyhjennysastiat. • Jokainen organisaatio varmistaa, että ruoanvalmistuspisteiden läheisyydessä ei ole palavaa materiaalia, sekä varmistaa kunkin laitteen vaatimasta riittävästä suojaetäisyydestä. • Noudatetaan kynttilöiden käytössä erityistä varovaisuutta ja huolellisuutta ja niiden käyttöä valvotaan. • Rakennuksen ulkoseinustalla tai katsomoiden alla ei säilytetä palavaa materiaalia. • Pidetään poistumisreitit esteettöminä ja helposti avattavina. • Pidetään pelastustiet esteettöminä. • Varmistetaan, että vierailtavissa yrityksessä palo-ovet ovat itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia. Palo-ovia ei kiilata auki. • Käytetään vaikeasti syttyviä sisusteita. • Varmistetaan että, vierailtavissa yrityksissä on riittävästi alkusammutuskalustoa.
<p>Vastuu</p>	<p>Kumpaankin kilpailutapahtumaohjelmaan on nimetty vastuuhenkilöt, jotka pitävät ohjelman sujuvuudesta ja turvallisuudesta huolta. Vastuuhenkilöt ilmoitetaan etukäteen. Häätapauksissa kilpailutapahtuman vastuuhenkilönä toimii kunkin kiinteistön oma turvallisuuspäällikkö.</p>

Vaara/riski	Väentungos
Syyt	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtäaikaisesti saapuva tai poistuva suuri ihmismäärä • Tapahtuma-alueelle otetaan liikaa ihmisiä • Poistumisreitien puutteellisuus • Aggressiivinen henkilö, uhkaus • Yleisön ohjeistuksen ja opastuksen puute
Ennaltaehkäisevät järjestelyt ja varautuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Määritellään tapahtuman maksimihenkilömäärä etukäteen ja alueen/tilan maksimihenkilökapasiteettia noudatetaan. Varataan riittävä määrä henkilökuntaa. • Suunnitellaan tapahtuma-alue palvelemaan maksimihenkilömäärää, suunnitellaan tapahtuman sisäiset kulkureitit. • Suunnitellaan poistumisreitit asianmukaisesti ja merkitään ne näkyvästi. Poistumisreitit pidetään esteettöminä ja helposti avattavina. • Varataan kattava äänentoistojärjestelmä, joilla yleisöä voidaan tarvittaessa opastaa.
Vastuu	<p>Kumpaankin kilpailutapahtumaohjelmaan on nimetty vastuuhenkilöt, jotka pitävät ohjelman sujuvuudesta ja turvallisuudesta huolta. Vastuuhenkilöt ilmoitetaan etukäteen. Häätapauksissa kilpailutapahtuman vastuuhenkilönä toimii kunkin kiinteistön oma turvallisuuspäällikkö.</p>

Vaara/riski	Häiriökäyttäytyminen
Syyt	<ul style="list-style-type: none"> • Aggressiivinen tai päihtynyt asiakas • Kilpailutapahtuman huonot järjestelyt • Kilpailutapahtuman tuottama pettymys
Ennaltaehkäisevät järjestelyt ja varautuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Suoritetaan kilpailutapahtuman tiloissa jatkuvaa valvontaa henkilökunnan toimesta. • Yritykset noudattavat ja valvovat alkoholilainsäädännön toteutumista. • Varataan riittävästi henkilökuntaa. Kilpailutapahtuman iltagaalaan on tilattu järjestyksenvalvoja. • SAMK Porin kampuksella on oma turvallisuuspäällikkö sekä tilattu vartiointipalvelu.
Vastuu	<p>Kumpaankin kilpailutapahtumaohjelmaan on nimetty vastuuhenkilöt, jotka pitävät ohjelman sujuvuudesta ja turvallisuudesta huolta. SAMK Porin opetushenkilökunnalla on käytössään Secapp-sovellus, jonka kautta pystyy tekemään ilmoituksen vartiointiliikkeelle suoraan niin, että hälytys menee myös vahtimestareille. Sovellus näyttää myös hälytyksen tehneen henkilön sijainnin.</p> <p>SAMK Porin tiloissa tapahtuvaan häiriökäyttäytymiseen ilmoitetaan kiinteistön turvallisuusvastaavalle ja vahtimestarille Aleks Setälälle.</p> <p>Muissa kilpailutapahtuman tiloissa tapahtuvaan häiriökäyttäytymiseen puuttuu tapahtumanjärjestäjä.</p>

Vaara/riski	Ongelmatilanne kesken tehtävän työstön tai kollegaohjelman aikana
Syyt	<ul style="list-style-type: none"> • Palohälytys • Evakuointitilanne • Sähkökatkos • Tietokoneen/sähkölaitteen hajoaminen • Usb-tikun rikkoutuminen • Häiriötilanne ulkoisen henkilön toimesta • Varattuun työtilaan ei pääse sisälle (avain ei toimi lukkoon, työtila käytössä toisen ryhmän/henkilön toimesta)
Ennaltaehkäisevät järjestelyt ja varautuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan ennen kilpailutapahtumaa, että usb-tikut toimivat. • Varmistetaan, että kaikki tutustuvat ennakkoon pelastussuunnitelmaan tapahtumasovelluksen kautta. • Pidetään huoli, että henkilökunta on perehdytetty oikeaoppisesti sekä ennakoiti ongelmatilanteisiin on suunniteltua. • Varmistetaan, että tilavaraukset ovat kunnossa ja tarvittaessa varataan toinen työtila sekä testataan, että avaimet toimivat oviin. • Evakuointitilanteessa toimitaan annettujen ohjeiden mukaan. Hostit ohjaavat oman joukkueen kokoontumispaikalle. • Tietokoneen rikkoutumisen varatoimenpiteenä ohjeistetaan osallistujajoukkueita käyttämään yhteistä tiedostoa, johon jokaisella joukkueen jäsenellä on pääsy.
Vastuu	Tehtäväntyöstämisen aikana kilpailujoukkueiden turvallisuudesta vastaavat hostit. Kollegaohjelmassa vastuuhenkilönä toimii etukäteen nimetty henkilö.

Yksityiskohtaiset turvallisuusjärjestelyt

Alkusammutuskalusto

Alkusammutuskalusto on merkitty opastein ja kaikki alkusammuttimet ovat esteettömästi saatavilla. Opasteiden näkyvyyden osalta on otettu huomioon mahdolliset tilapäiset sisusteet. Alkusammutuskaluston käytettävyys ja esteettömyys tarkastetaan ennen kilpailutapahtuman alkua. Liitteenä oleviin pohjakarttoihin on merkitty alkusammutuskaluston sijainnit.

Ensiapujärjestelyt

13

Ensiaputaitoista henkilöstöä on varattu riittävästi kilpailutapahtuman riskit huomioiden. Myös ensiapumateriaalia on varattu riittävästi. Kilpailutapahtumaan nimetään tietyt ensiapuhenkilöt, joilla on mukana koko tapahtuman ajan ensiapuvälineistöä.

Joukkueiden hosteille annetaan kilpailutehtävien työstön ajaksi ensiapuvälineistöä sekä ensiapumateriaalia.

Henkilömäärä

Tapahtuma järjestetään sisätiloissa. Samanaikaisesti läsnä olevan yleisön maksimimäärä on 90 henkilöä ja samanaikaisesti läsnä olevan henkilökunnan maksimimäärä on 19.

Tapahtumatielöjen maksimihenkilömäärät ovat määritelty jokaisen yhteistyökumppanin omassa pelastussuunnitelmassa. Kilpailutapahtuma on yksityinen tilaisuus, jossa henkilömäärä pysyy samana.

Palo-osastointi

Tapahtuman aikana palo-osastointia ei heikennetä. Palo-ovet ovat itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia. Palo-ovia ei kiilata auki. Palo-osastoinnin asianmukaisuus tarkastetaan ennen tapahtuman alkua sekä säännöllisesti tapahtuman aikana.

Pelastustiet ja muut ajoreitit tapahtumapaikalle

Pelastustie on hälytysajoneuvoille tarkoitettu ajotie. Pelastusteiden ja muiden ajoreittien esteettömyys tarkastetaan ennen kilpailutapahtuman alkua sekä säännöllisesti tapahtuman aikana. Liitteenä olevaan pohjakarttaan on merkitty pelastusteiden ja muiden ajoreittien sijainnit. Kilpailutapahtuman henkilökunta ja järjestäjätiimi on koulutettu opastamaan pelastuslaitos onnettomuuspaikalle onnettomuuden sattuessa. Pelastuslaitoksen opastamisen osalta vastuut on jaettu selkeästi.

Poistumisjärjestelyt

Ennen tapahtuman alkua ja säännöllisesti tapahtuman aikana varmistetaan, että kaikki poistumistiet ovat esteettömät ja avaimitta avattavissa poistumissuuntaan. Poistumisreitit on merkitty valaistuin tai jälkivalaisevin poistumisopastein.

Rakennuksesta tulee voida poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa hätätilanteessa. Poistumisreitit tulee pitää kulkukelpoisina ja esteettöminä ja muutenkin sellaisessa kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja tehokkaasti. Pohjakartoissa näkyy poistumisreitit.

Tapahtuman keskeyttäminen ja evakuointijärjestelyt

15

Tapahtuman häiriötilanteet, kuten tulipalo, sään aiheuttamat tilanteet sekä häiriökäyttäytyminen voivat aiheuttaa tapahtuman keskeyttämistarpeen. Tapahtuma tai osa siitä voidaan joutua keskeyttämään kokonaan tai hetkellisesti. Vakavissa poikkeustilanteissa tapahtuma-alue tai osa siitä voidaan joutua evakuoimaan. Kilpailutapahtuma tehdään yhteistyössä yritysten kanssa, jotka noudattavat heidän omia evakuointijärjestelyitä.

Tapahtuman keskeyttämisestä ja evakuoinnista päättää tapahtuman järjestäjä, turvallisuudesta vastaava henkilö tai viranomainen.

Evakuointitilanteessa tapahtumapaikan järjestyksenvalvojat ja muu henkilöstö opastavat yleisöä poistumaan pois päin vaarasta käyttäen lähimpiä poistumisreittejä. Yleisön opastamisessa hyödynnetään tapahtumapaikan äänentoistolaitteistoa.

Lavan ja katsomon pystyttäminen

Lavan valmistajan pystytysohjeita noudatetaan. Lavaa käytetään valmistajan määrittelemän käyttötarkoituksen mukaisesti. Lavan pystytyksestä sekä katsomon rakentamisesta vastaa SAMK Porin kampuksen henkilökunta. Lava sijoitetaan sisätiloihin Agora-saliin.

Kiinteät ja toisiinsa kytketyt istuimet on järjestettävä istuinriveinä istuinalueiksi, joiden sivulla on kulkureitti. Istuinalueen tai seisomakatsomon kulkureitille on oltava pääsy suoraan kunkin rivin päästä. Enintään 60 henkilön kokoontumistilan kulkureitin leveyden on oltava vähintään 900 millimetriä. Yli 60 henkilölle tarkoitettussa tilassa kulkureitin leveyden on oltava vähintään 1200 millimetriä. Istuinrivien kulkuvälin vapaan leveyden on oltava 24 §:n taulukon 1 mukaisessa suhteessa kulkuväliä käyttävien henkilöiden määrään, istuimien laatuun sekä siihen, onko kulkureitti kulkuvälin molemmissa vai vain toisessa päässä.

Lavan ja katsomon pystyttämistä ei tarvita muualla kuin SAMK Porin kampuksella.

Tilapäiset sähköasennukset ja energianjakelun katkokset

16

Sähköasennukset tehdään ainoastaan SAMK Porin kampuksella yritysesittelypisteitä varten. Sähköasennukset tehdään SAMK Porin kampuksen henkilökunnan toimesta. Kulkureiteillä ja poistumisreiteillä olevat johdot suojataan esimerkiksi kaapelikouruilla, kumimatoilla, upottamalla maahan tai nostamalla ylös. Sähkö- ja muut johtovedot eivät saa haitata tai aiheuttaa vaaraa tapahtuma-alueen ulkopuolella kävely- tai pyöräliikenteelle.

Vaaralliset kemikaalit

Yleisötapahtumissa vaarallisia kemikaaleja ovat esimerkiksi tyypillisesti käytössä olevat nestekaasu ja aggregaattien polttonesteet.

RESTO-tietotaitokilpailun yhteistyökumppanien käyttämät puhdistukseen tarkoitetut kemikaalit säilytetään huolellisesti varastossa, jonne ei ole muilla kuin tapahtumapaikan omalla henkilökunnalla pääsy. Nestekaasuja tai aggregaattien polttonesteitä tapahtumatiloissa ei käytetä.

Automaattinen paloilmoitin ja sammutuslaitteisto

Osa tapahtumapaikoista on varustettu automaattisella paloilmoittimella tai sprinklerillä, joka reagoi savuun tai lämpöön ja ilmoittaa niistä hätäkeskukseen. RESTO-tietotaitokilpailussa ei käytetä tuotteita, joista aiheutuu savua.

Perehdytys ja ohjeistus

Koko kilpailutapahtuman henkilökunta tulee perehdyttää tapahtuman turvallisuusjärjetelyihin tarvittavilta osin ja heille tulee antaa ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. Perehdytys voidaan järjestää ennen tapahtuman aloitusajankohtaa esimerkiksi koulutustilaisuuden muodossa, jossa käydään läpi tehtävät sekä heille laaditut ohjeet.

Henkilökuntaan kuuluu järjestäjätiimin jäsenet, ohjaajat, hostit ja juontajat. Järjestäjätiimin jäsenten perehdytys käydään yhteisesti läpi suullisesti ja kirjallisesti ohjaajien kanssa. Ohjaajat ovat Satakunnan ammattikorkeakoulun henkilökuntaa, joten heidän työpaikkansa puolesta turvallisuusohjeistukset ovat kunnossa SAMK Porin kampuksen puolesta.

Kilpailujoukkueiden henkilökohtaisten oppaiden eli hostien perehdytys toteutetaan paikan päällä SAMK Porin kampuksen tiloissa sekä virtuaalisen kokouksen kautta ennen tapahtuman toteutumista 28.2.2024. Perehdytyspäivässä hostit saavat tietoa omista tehtävistään, tapahtuman aikataulusta sekä turvallisuusohjeistuksesta. Hostien perehdytyspäivään osallistuu myös tapahtuman juontajat.

Henkilökunnan ja järjestäjätiimin jäsenille suositellaan ladattavaksi 112 Suomi-sovellus. Jokaista järjestäjätiimin jäsentä on ohjeistettu katsomaan SAMK Porin turvallisuusvideo.

Osallistujia tiedotetaan ennen tapahtumaa sähköpostin kautta, yleisestä tapahtumasta liittyvästä informaatiosta. Osallistujille suositellaan lataamaan 112 Suomi-sovellus älypuheliimeen.

Tapahtumapaikkojen turvallisuusohjeet ja menettelyt lisätään tapahtumasovellukseen, josta ne ovat nähtävissä koko tapahtuman ajan. Vastuuhenkilöillä on hallussaan tulostettuna vierailtavien yritysten pohjakartat, joihin on merkitty hätäpoistumistiet, sammutuslaitteet, ensiapupakkausten sijainnit sekä pelastustiet hätätilanteita varten. Vastuuhenkilöt opastavat tarpeen tullen osallistujat kokoontumispaikalle.

Henkilökunnalle annettavat ohjeet

Jokaisen henkilökuntaan kuuluvan on noudatettava seuraavia ohjeita sekä valvottava, että osallistujat noudattaa niitä.

Kaikista turvallisuutta vaarantavista tilanteista sekä tehdyistä toimenpiteistä on ilmoitettava kilpailutapahtuman turvallisuuspäällikölle/järjestäjälle.

Ota yhteys kilpailutapahtuman turvallisuuspäällikköön/järjestäjään myös, jos havaitset ennaltaehkäisevien tai varautumiseen liittyvien järjestelyiden osalta puutteita. Toimi saamiesi ohjeiden mukaisesti.

Yleiset ohjeet vaarojen ja riskien ennaltaehkäisyyn

Tarkkaile tapahtuma-alueella mm. kompastumis-, liukastumis- ja kaatumisvaaroja, kuten kulkureiteillä olevia sähköjohtoja sekä lattian liukkautta ja epätasaisuutta. Estä liikkuminen vaaraa aiheuttavalla alueella ja korjaa puute mahdollisuuksien mukaan.

Tarkkaile tapahtumapaikkojen poistumisreittien ja pelastusteiden esteettömyyttä. Havaitessasi puutteen ilmoita kiinteistön turvallisuuspäällikölle tai muulle henkilökunnalle.

Kiinnitä huomiota tulipalon ennaltaehkäisyyn. Huomioi mahdolliset syttymislähteet sekä kiinnitä huomiota tavaroiden säilytykseen. Kartoita lähimmän alkusammutuskaluston sijainti.

Varmista, että olet tietoinen kilpailutapahtuman ohjelman kulusta. Huolehdi myös omalta osaltasi yleisön ohjauksesta ja opastuksesta.

Kiinnitä huomiota yleisön kuntoon ja mahdollisiin merkkeihin alkavasta häiriökäyttäytymisestä sekä puutu tilanteisiin ennaltaehkäisevästi. Ilmoita häiriökäyttäytymisestä kiinteistö- ja turvallisuuspäällikölle tai -vastaavalle.

Yleiset hätäohjeet

1. SOITA HÄTÄPUHELU ITSE, JOS VOIT
2. KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT
3. KERRO TARKKA OSOITE JA KUNTA

Original Sokos Hotel Vaakuna Pori
Gallen-Kallelankatu 8, 28100 Pori

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnankatu 23, 28101 Pori

Rosenlew-museo
Kuninkaanlahdenkatu 14, 28100 Pori

Space Bowling & Billiards Pori
Yrjönkatu 13, 28100 Pori

Ahlströmin Ruukki
Laviantie 14, 29600 Noormarkku

Porin Yliopistokeskus
Pohjoisranta 11 A, 28100 Pori

Ravintola Sofia
Siltapuistokatu 2, 28100 Pori

Mekani By Huikoo
Konepajanranta 2 B, 28100 Pori

KulttuuriKulma
Gallen-Kallelankatu 8, 28100 Pori

4. VASTAA SINULLE ESITETTYIHIN KYSYMYKSIIN
5. TOIMI ANNETTUIEN OHJEIDEN MUKAAN
6. LOPETA PUHELU VASTA SAATUASI SIIHEN LUVAN
7. OPASTA APU PAIKALLE
8. SOITA HÄTÄKESKUKSEEN UUDELLEEN, MIKÄLI TILANNE MUUTTUU

Ensiapuohjeistus

Jokainen loukkaantunut tai sairauskohtauksen saanut tutkitaan ensiavun tarpeen arvioimiseksi, oli hän sitten äänekäs tai hiljainen. Kaikessa ensiavussa pyritään ensisijaisesti turvaamaan autettavan hapensaanti eli hengitys ja verenkierto ja antamaan henkeä pelastava ensiapu eli hätäensiapu ennen ammattiavun tuloa. Jos hapensaanti estyy hengityksen tai verenkierron vakavien häiriöiden vuoksi, elimistön solut alkavat nopeasti vaurioitua. Heikoimmin hapenpuutetta kestävät aivokudoksen solut.

Ensiapu aloitetaan tapahtumapaikalla tavallisesti ilman välineitä. Hätäensiavun jälkeen selvitetään tarkemmin, mitä oireita ja vammoja autettavalla on. Ensiaputoimenpiteitä voivat tällöin olla esimerkiksi haavojen sitominen, murtumien tukeminen, autettavan suojaaminen kylmältä, rauhoittaminen ja tarkkailu.

1. Tarkista, onko autettava hereillä tai herätettävissä. Selvitä, mitä on tapahtunut.

Selvitä ensimmäiseksi, onko autettava hereillä tai herätettävissä äänekkäästi puhuttelemalla ja ravistelemalla. Jos hän ei vastaa puhutteluun eikä herää, hän on tajuton ja tarvitsee hätäensiavun lisäksi ammattiapua. Herättele häntä puhuttelemalla ja ravistelemalla.

Jos henkilö ei herää, soita hätänumeroon 112.

Voit myös huutaa apua ja pyytää paikalla olevia tekemään hätäilmoituksen numeroon 112 tai käyttämällä 112 Suomi-sovellusta, jolloin tarkka sijainti välittyy hätäkeskukseen automaattisesti. Hätäkeskuksen antamia ohjeita tulee noudattaa.

2. Tarkista, että hengitystiet ovat auki, hengittääkö autettava normaalisti.

3. Avaa hengitystiet taivuttamalla autettavan päätä taaksepäin. Tarkasta liikkuko rintakehä, kuuluuko normaalia hengityksen ääntä ja tuntuuko poskellasi ilmavirtaus.

Katso, kuuntele ja tunnustele hengitystä. Arvioi, onko hengitys normaalia, epänormaalia vai hengittääkö autettava ollenkaan. Mikäli epäröit, toimi kuin hengitys ei olisi normaalia.

- **Hengitys on normaalia.**

Käännä henkilö kylkiasentoon. Huolehdi, että hengitystie on avoin ja henkilö hengittää normaalisti. Seuraa ja tarkkaile hengitystä ammattiavun tulloon asti.

- **Hengitys ei ole normaalia tai se puuttuu.**

Aloita elvytys.

4. Aloita paineluelvytys.

Aseta kämmenesi tyviosa keskelle autettavan rintalastaa ja toinen kätesi rintalastalla olevan käden päälle. Sormet ovat limittäin. Paina suurin käsivarsin kohtisuoraan alaspäin 30 kertaa siten, että rintalasta painuu 5–6 cm. Anna rintakehän palautua paineluiden välissä. Keskimääräinen painelutiheys on 100 kertaa minuutissa, eikä ylitä 120 kertaa minuutissa. Laske painelut ääneen.

Elvytyksen onnistumisen ratkaisee ennen kaikkea aika, joka kuluu sydänpysähdyksestä elvytyksen aloittamiseen. On tärkeää tunnistaa nopeasti elvytystä vaativa hätätilanne ja soittaa hätänumeroon 112 ammattiavun saamiseksi. Jos painelupuhalluselvytys ja defibrillaatio (erilliset ohjeet) käynnistyvät 3–5 minuutissa, tämä jopa kolminkertaistaa autettavan selviytymisen mahdollisuuksia. Myös ammattiavun nopea paikalle saaminen vaikuttaa autettavan lopulliseen selviytymiseen. Keskeytymätön elvytys, kunnes ammattiapu saapuu paikalle, on ensiarvoisen tärkeää.

5. Puhalla 2 kertaa.

Avaa hengitystie. Aseta suusi tiiviisti autettavan suun päälle ja sulje sormillasi hänen sieraimensa. Puhalla rauhallisesti ilmaa autettavan keuhkoihin. Puhalluksen aikana katso, että autettavan rintakehä nousee (liikkuu). Toista puhallus. Kahden puhalluksen kesto on 5 sekuntia.

Jos puhallukset eivät saa rintakehää nousemaan, ÄLÄ jatka puhaltamista. Tärkeintä on ylläpitää uhrin verenkiertoa painantaelvytyksellä.

6. Jatka elvytystä tauotta rytmillä 30:2 (30 painallusta ja 2 puhallusta).

Elvytystä ei keskeytetä, ellei autettava osoita virkoamisen merkkejä. Ammattiauttaja voi lopettaa elvytyksen todettuaan tilanteen toivottomaksi. Ellei paikalle saada ammattiauttajia eivätkä elvyttäjän voimat enää riitä, elvytys lopetetaan. Jos elvyttäjän voimat ehtyvät, voi elvyttäjää vaihtaa, kunnes autettava herää: liikkuu, avaa silmänsä ja hengittää normaalisti, ammattihenkilöt antavat luvan lopettaa tai elvyttäjän voimat loppuvat. (Terveyskirjasto, 2022.)

Sydänpysähdys - defibrillaattori

Jos potilas ei ole herätettävissä eikä hengitä, **SOITA HÄTÄNUMEROON 112.**

Aloita välittömästi paineluevlytys ja pyydä muita tuomaan defibrillaattori.

1. Kytke virta defibrillaattoriin.
2. Avaa harmaa elektrodirasia.
3. Kiinnitä elektrodit potilaan rintakehelle.
4. Potilaaseen EI SAA KOSKEA sydämen rytmin analysoinnin aikana!
5. Paina vilkkuvaa oranssia iskupainiketta, jos kone kehottaa. Pysy IRTI POTILAASTA.
6. Jatka paineluevlytystä välittömästi iskun antamisen jälkeen. Seuraa jatkossa koneen antamia ohjeita. (Tammed, 2024.)

SYDÄNPYSÄHDYS

Jos potilas ei ole herätettävissä eikä hengitä, **SOITA HÄTÄNUMEROON 112.** Aloita välittömästi paineluevlytys ja pyydä muita tuomaan defibrillaattori.

4. Potilaaseen EI SAA KOSKEA sydämen rytmin analysoinnin aikana!

5. Paina vilkkuvaa oranssia iskupainiketta, jos kone kehottaa. Pysy IRTI POTILAASTA.

1. Kytke virta FRx-defibrillaattoriin.

2. Avaa harmaa elektrodirasia.

6. Jatka paineluevlytystä välittömästi iskun antamisen jälkeen. Seuraa jatkossa koneen antamia ohjeita.

3. Kiinnitä elektrodit potilaan rintakehelle.

Voit lopettaa elvytyksen, kun saat siihen luvan, potilaan hengitys palautuu tai omat voimasi loppuvat.

Lataa vieriseisä QR-koodilla puhelimesi PPE-D-ohjeet ja katso opetusvideo.

tammed

Evakuointitilanteessa

Joissain tapahtumapaikan rakennuksissa on automaattinen paloilmoitinlaitteisto, joka antaa hälytyksen pelastuslaitokselle. Palohälytyksen kuullessaan jokaisen on viipymättä poistuttava rakennuksesta.

- Ota mukaasi ulkovaatteet, jos ne ovat lähettyvilläsi.
- Sulje ovet ja ikkunat.
- Käytä poistumiseen lähintä mahdollista poistumistietä.
- Opasta asiakkaita ja vieraita.
- Soita turvallisesta paikasta numeroon 112 ja anna lisätietoja tilanteesta. Samalla varmistat, että hätäkeskus on saanut tiedon palosta.
- Siirry kokoontumispaikalle, älä jää sisäänkäyntien edustoille.
- Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman erillistä lupaa.

Kokoontumispaikka on merkitty vihreällä kyltillä pelastussuunnitelmassa. Vaara on ohi vasta, kun pelastuslaitos antaa luvan palata rakennukseen. Kiinteistön turvallisuushenkilöstö välittää tiedon sisälle siirtymisestä henkilökunnalle, joiden kautta tieto kulkeutuu osallistujille ja muille vieraille.

Henkilökunta ohjaa osallistujat ja muut vieraat ulos lähintä turvallista poistumistietä pitkin kokoontumispaikalle ja avustaa tarvittaessa liikuntarajoitteisia henkilöitä poistumaan.

Järjestäjätiimi noudattaa jokaisen tapahtumapaikan omia pelastussuunnitelman mukaisia ohjeita.

Tärkeintä on säilyttää rauhallisuus ja noudattaa annettuja ohjeita varmistaakseen oman ja muiden turvallisuuden.

Tulipalotilanteessa

Ilmoita tulipalosta kilpailutapahtuman järjestäjille ja toimi seuraavien ohjeiden mukaisesti.

Kuuntele tapahtumapaikan evakuointi-ilmoituksessa annettavia ohjeita.

Pelasta ja varoita

- Säilytä malttisi. Toimi rauhallisesti ja harkiten, mutta kuitenkin ripeästi.
- Pelasta ja varoita välittömässä vaarassa olevia. Älä kuitenkaan saata itseäsi hengenvaaraan.

Sammuta

- Yritä sammuttaa palo tai rajoittaa sitä alkusammutusvälineillä, kun palo on vielä hallittavissa.
- Älä sammuta vedellä rasvapaloa, rasvapalo leviää räjähdysmäisesti jo pienestä vesimäärästä.
- Vältä savukaasujen hengittämistä. Mene palon lähelle vasta, kun sinulla on alkusammutusvälineet käyttövalmiina.
- Jos paloa ei pysty turvallisesti sammuttamaan, yritä rajoittaa paloa sulkemalla ovi. Älä vaaranna itseäsi. Jos palavaan tilaan johtava ovi on kiinni ja kahva tai ovi on kuuma, älä avaa ovea.

Hälytä apua soittamalla hätänumeroon 112.

- Muista! Savu tappaa. Älä siis viivyttele palavassa tilassa. Älä koskaan poistu savuiseen tilaan.

Rajoita palon leviämistä sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmanvaihto.

Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

Toimenpidejärjestys voi vaihdella tilanteen mukaan!

Häiriökäyttäytymistilanteessa

Ilmoita häiriökäyttäytymisestä henkilökunnalle.

1. Älä mene uhkaavaan tilanteeseen yksin.
2. Säilytä riittävä etäisyys uhkaavaan henkilöön.
3. Puhu uhkaavalle henkilölle selkeästi, lyhyesti ja myötäile häntä.
4. Älä keskeytä, vähättele tai provosoidu vastauhkailuun.
5. Pidä kädet näkyvissä ja vältä uhkaavan henkilön tuijottamista.
6. Älä käännä uhkaavalle henkilölle selkäsi.
7. Pyri rauhoittamaan tilanne.

Turvallisen tilan periaatteet

Erityisesti julkisissa tiloissa ja tapahtumissa on epätodennäköistä, että tilat olisivat täysin turvallisia kaikille psyykkisesti ja fyysisesti. Tämän vuoksi RESTO-tietotaitokilpailussa kannustetaan kaikkia osallistujia aktiivisesti luomaan ilmapiiriä, jossa kaikkien turvallisuus ja hyvinvointi ovat prioriteetteja.

- Kunnioita toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa. Ikinä ei voi tietää toisen rajoja kysymättä niistä. Kysy siis ennen kuin esimerkiksi kosket toiseen. Kuuntele ja muuta käytöstäsi, jos joku ilmaisee sinulle, että käytöksesi tekee heidän olonsa epämukavaksi.
- Kunnioita kaikkia, älä tee oletuksia. Älä tee oletuksia kenenkään seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, etnisyydestä, uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, toimintakyvystä tai terveydestä. Kunnioita pronomineja ja nimiä. Ole tietoinen omista etuoikeuksistasi.
- Ei kehosyrjintää. Älä kommentoi toisen kehoa. Jätä myös pois kommentit toisten ruoka-annoksista ja syömisestä.
- Kunnioita toisten mielipiteitä, uskomuksia, kokemuksia ja eriäviä näkökantoja. Älä pilkkaa, ivaa, halvenna, sysää syrjään tai nolaa ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi.

- Ole vastuussa omasta toiminnastasi ja käytöksestäsi. Ole tietoinen, että toiminnallasi on vaikutus toisiin ihmisiin hyvistä aikomuksistasi huolimatta.
- Anna tilaa. Pyri huolehtimaan siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä jyrää muiden mielipiteitä ja anna puheenvuoro. Kunnioita myös toisten yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti.
- Puutu häirintään myös sitä todistaessasi ja kysy häirityksi tulleelta, haluaako hän apua tai tukea. Älä jää vain sivustakatsojaksi.

Mikäli joku tapahtumaan osallistuja kohtaa häirintää

Jos tapahtuman osallistujat kokevat sopimatonta käytöstä tai häirintää, osallistujat ohjataan kertomaan siitä henkilökunnalle tai nimetyille häirintäyhdyshenkilöille. Turvallisemman tilan yhteyshenkilöt toimivat apuna ja tukena mahdollisissa häirintätilanteissa. Yhdyshenkilöiden toimenkuvaan kuuluu myös häirintätilanteiden selvittäminen yhdessä tapahtuman henkilökunnan ja järjestäjien kanssa.

Mikäli tilanne ei ole ratkaistavissa, sopimattomasti käyttäytyvä henkilö pyritään poistamaan tilasta tapahtuneen lisäkäsittelyn tarpeen mukaan. Häirintäyhdyshenkilöt ilmoitetaan tapahtumassa käytettävässä tapahtumasovelluksessa. (Yhdenvertaisuus, 2024.)

RESTO-tietotaitokilpailun häirintäyhdyshenkilöt

Lähteet

Pelastuslaitokset. (2024). Yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja. Haettu osoitteesta 6.3.2024 www.pelastuslaitokset.fi/julkaisu/pelastussuunnitelmapohja

Tammed. (2024). Ohjeet ja videot. Defibrilaattorin käyttöohjeet. Viitattu 6.3.2024 osoitteesta www.tammed.fi

Terveyskirjasto. (15.3.2022). Toiminta ensiaputilanteissa. Viitattu 6.3.2024 osoitteesta <https://www.terveyskirjasto.fi/spr00004>

Yhdenvertaisuus. (2024). Turvallisemman tilan ohjeistus. Viitattu 6.3.2024 osoitteesta <https://yhdenvertaisuus.fi/turvallisemman-tilan-ohjeistus>